

Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

Кафедра права

Затверджую:
Заступник директора з
навчально-методичної та
виховної роботи

к.е.н., доц. Парфенюк С. І.
(ПІБ)
30.08.2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри права
(назва кафедри)

Протокол № 01/24/25 від 30.08.2024 р.

Завідувач кафедри

к.ю.н., доц. Яворська В. Г.
(ПІБ)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми інформаційного права

спеціальності:

081 «Право»
(шифр і назва спеціальності)

освітнього ступеня:

другий (магістерський)
(назва освітнього ступеня)

освітньої програми:

Право
(назва освітньої програми)

спеціалізації:

-
(назва спеціалізації)

Львів 2024

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Павлюк Наталія Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри права

Викладач:

Павлюк Наталія Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри права

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри права
Протокол від 30.08.2024 р. № 01/24/25

Завідувач кафедри В. Г. Яворська
(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
«Право»
(назва освітньої програми)

30.08.2024 р.
Керівник (гарант) освітньої програми М. І. Граб
(підпис)

Силябус перевірено

30.08.2024 р.

Заступник директора з
навчально-методичної та виховної роботи Є. І. Парфенюк
(підпис)

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Актуальні проблеми інформаційного права
Шифр та назва спеціальності	081 Право
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	4 кредитів / 120 год. Лекції : 34 Семінарські заняття: 16 Самостійна робота студентів: 70
Терміни вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/navchalno-metodychne-zabezpechennya-druhyy-mahisterskyy-riven/sylabusy-osvitnikh-komponentiv/vybirkovi-spetsialnosti--081-pravo/aktualni-problemy-informatsynoho-prava/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

	<i>Павлюк Наталія Михайлівна</i>
	кандидат юридичних наук доцент
	доцент кафедри права
Дисципліни, які викладає НПП	Сучасна етика та професійна діяльність юриста, актуальні проблеми банківського права, актуальні питання договірному законодавства, актуальні проблеми інформаційного права.
Напрями наукових досліджень	Професійна відповідальність адвоката; захисна функція нотаріату в цивільному обороті; гарантії реалізації процесуальних прав експерта в адміністративному судочинстві; міжнародні стандарти діяльності поліції у сфері захисту права власності; діджиталізація діяльності адвоката; роль правової(юридичної) освіти у формуванні професійної правової культури та правосвідомості майбутніх юристів; тенденції реформування системи юридичної освіти в Україні.

Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0001-6108-9713 Google scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=nviZ0doAAAAJ&hl=ru
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	nata_roman@ukr.net
Контактний тел.	+38(067)2709880
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/osobovyy-sklad-kafedry/kyun-dotsent-kafedry-pavlyuk-nataliya-mykhaylivna/

Анотація курсу. Цей курс передбачає формування знань про поняття врегулювання інформаційно-правовими нормами інформаційні правовідносини, сторони яких виступають в якості носіїв взаємних прав та обов'язків, встановлених та гарантованих інформаційно-правовою нормою.

Предмет вивчення дисципліни це суспільні відносини, що виникають у процесі створення, збирання, обробки, поширення, використання та захисту інформації, а також проблеми правового регулювання інформаційної діяльності, інформаційних прав і свобод людини та забезпечення інформаційної безпеки в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Мета курсу: формування у студентів другого (магістерського) освітнього ступеня компетентностей, пов'язаних з засвоєнням основних положень правового регулювання інформаційних відносин, з'ясування основних прав та обов'язків учасників інформаційних відносин, принципів інформаційного права, усвідомлення значення норм права, що регулюють пошук, одержання, виробництво та поширення інформації, нерозривний зв'язок норм права з їх практичним застосуванням відповідними органами.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення з найважливішими джерелами інформаційного права; засвоєння принципів інформаційного права і вміння використовувати їх зміст при розв'язанні конкретних завдань; набуття досвіду роботи з відповідними юридичними документами; формування правової культури у сфері інформаційної діяльності, інформаційна безпека.

Пререквізити навчальної дисципліни: «Актуальні проблеми кримінального права», «Актуальні проблеми міжнародного права».

Програмні компетентності.

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
Інтегральна компетентність:	
ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
Загальні:	
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні; ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;	Повністю. Співвідноситься з метою курсу Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми. Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми. Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми.

<p>ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);</p> <p>ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення;</p> <p>ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);</p>	<p>Повністю. Співвідноситься з метою курсу</p> <p>Повністю. Співвідноситься з метою курсу</p> <p>Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми.</p>
<p>Спеціальні (фахові/предметні) компетентності</p>	
<p>СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.</p> <p>СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.</p> <p>СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.</p> <p>СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p> <p>СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.</p> <p>СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.</p> <p>СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.</p> <p>СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.</p>	<p>Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми</p> <p>Повністю. Співвідноситься з метою курсу</p> <p>Повністю. Співвідноситься з метою курсу</p> <p>Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми</p> <p>Повністю. Співвідноситься з метою курсу</p> <p>Повністю. Співвідноситься з метою курсу</p> <p>Повністю. Співвідноситься з метою курсу</p> <p>Повністю. Співвідноситься з метою курсу</p>

Результати навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН16. Брати продуктивну участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни.

№	Курс 1 семестр 2 Всього годин у семестрі 120 Теми	Розподіл годин Денна форма			Розподіл годин Заочна форма			форма контролю
		лекції	Семінарські заняття	сам. роб. студ.	лекції	Семінарські заняття	сам. роб. студ.	
Модуль 1. Правові основи інформаційного права								
1.	Інформаційні правовідносини, їх структура та особливості	4	2	10	2	2	10	У, ПК, Т
2.	Правові основи інформаційної безпеки. Режим доступу до інформації	4	2	10	-	-	10	У, ПК, Т
3.	Особливості правового регулювання інформаційної діяльності в мережі Інтернет.	4	2	10	-	-	10	У, ПК, Т
4.	Інформаційне суспільство	4	2	10			22	У, ПК, Т
Модуль 1.		16	8	40	2	2	52	КР
Модуль 2. Правове регулювання інформаційної безпеки								
5.	Державна політика в системі інформаційного	6	2	10	-	-	20	У, ПК, Т

	забезпечення: організаційно-правове забезпечення							
6.	Система органів державної влади у механізмі забезпечення інформаційної безпеки України	6	4	10	-	-	20	У, ПК, Т
7.	Інформаційна безпека України	6	2	10	-	-	20	У, ПК, Т
	Модуль 2.	18	8	30	2	2	60	КР
	Всього:	34	16	70	4	4	112	

Форми і методи навчання

Основними видами навчальних аудиторних занять є *лекції, практичні та семінарські заняття, консультації*.

Під час викладання лекційного матеріалу використовується поєднання кількох методів, що дозволяють ефективно опрацювати сучасні проблеми інформаційного права.

Тематична лекція - найпоширеніший вид лекції для вищої школи. Така лекція орієнтується на виклад і пояснення студентам наукової інформації, яку потрібно осмислити і запам'ятати. У ній всебічно й системно розкривається програмний матеріал, виділяються провідні аспекти вивчення кожної наукової проблеми, виявляються взаємозв'язки між окремими частинами лекційного курсу.

Лекція-бесіда. Забезпечує пряму взаємодію викладача зі студентами, дозволяє акцентувати увагу на найбільш складних або дискусійних положеннях щодо проблем інформаційного права.

Лекція-дискусія. Орієнтована на групове обговорення актуальних проблем, наприклад, щодо правових основи інформаційної безпеки, режиму доступу до інформації. Мета – колективне формування правових висновків.

Лекція-аналіз конкретної ситуації (case-study). Викладач розглядає реальні або модельні кейси з практики щодо система органів державної влади у механізмі забезпечення інформаційної безпеки України. Демонструються мікроситуації (іноді відеоматеріали), після чого здійснюється груповий аналіз із постановкою питань, зіставленням правових позицій.

Практичні заняття включають:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, розв'язання задач, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий .

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу

на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Підсумковий контроль – залік.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми та методи контролю.

Залік проводиться в усній формі на останньому семінарському занятті.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА по дисципліні = це середнє арифметичне між результатами поточних досягнень (РПД) з та результатами підсумкового контролю (РПК).

Обраховується по формулі:

$(\text{РПД 2 семестр} + \text{РПК}) : 2 = \text{загальна оцінка}.$

Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	8	8	9	9
Відвідування семінарських занять	1	4	4	4	4
Робота на семінарському занятті	10	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом	-		82	-	83
Максимальна кількість балів:				165	
165:100=1,65. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,65= загальна кількість балів.					

*Робота на семінарському занятті оцінюється у 10 балів.

Види робіт передбачених на семінарському занятті:

- експрес-опитування;
- опитування за темою заняття;
- тести, розв'язання задач;
- виконання практичного завдання;
- презентації студентів.

**** Самостійна робота студента передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, підготовка юридичних документів. Оцінюється в 5 балів.**

*****Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає 5 тестових завдань, 2 теоретичних питання. Оцінюється 25 балів.**

Критерії оцінювання: виконання тестових завдань – максимум **5 балів** (1 бал за 1 правильну відповідь); теоретичні питання – 10 балів кожне.

Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Поняття, система та джерела інформаційного права
2. Класифікація інформації в українському законодавстві
3. Поняття та структура інформаційних правовідносин
4. Інформаційний простір та інформаційний суверенітет
5. Міжнародно-правові стандарти прав людини в інформаційній сфері та їх класифікація
7. Конституційні засади прав і свобод людини в інформаційній сфері
8. Підстави та випадки обмеження прав людини в сфері інформації
9. Право на звернення щодо надання інформації
10. Доступ до правової інформації
11. Доступ до екологічної інформації
12. Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу
13. Захист персональних даних
14. Історія формування категорій національна безпека та національні інтереси
15. Поняття та правові основи інформаційної безпеки України
16. Основні напрямки державної політики інформаційної безпеки
17. Інституціональний механізм інформаційної безпеки
18. Міжнародно-правові засади інформаційної безпеки
19. Поняття та правовий режим інформаційних ресурсів
20. Режим доступу до інформації, поняття та зміст
21. Основні принципи правового регулювання обігу інформації
22. Обмеження щодо розповсюдження інформації
23. Поняття та правовий режим державної таємниці
24. Державні експерти з питань таємниць
25. Порядок засекречування інформації
26. Класифікація видів секретної інформації
27. Міжнародні передачі таємної інформації
28. Конфіденційна інформація, що знаходиться у власності держави
29. Комерційна таємниця
30. Професійна таємниця

31. Банківська таємниця
32. Основні принципи діяльності із захисту інформації
33. Захист інформації в інформаційних системах
34. Технічний захист інформації
35. Криптографічний захист інформації
36. Національна система конфіденційного зв'язку

Шкала оцінювання успішності студента за результатами підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу. Курс «Актуальні проблеми інформаційного права» передбачає:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час семінарських/практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені на консультаціях.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів НПА);
- списування та плагіат.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, які проводяться у Львівському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП», олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів). Відпрацювання семінарського заняття за рішенням викладача може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання.

В кінці вивчення змістовного модуля проводиться модульна контрольна робота. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольні

заходи, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Актуальні проблеми інформаційного права : методичні вказівки з проведення семінарських занять, для студентів денної та заочної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / укл. Н. М. Павлюк. Львів : ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024. 10 с.

2. Актуальні проблеми інформаційного права : методичні вказівки з самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / укл. Н. М. Павлюк. Львів : ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024. 8 с.

Рекомендовані джерела інформації

Нормативні акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року. *Офіційний вісник України*. 2003. № 11. Ст. 461.

3. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 р. *Офіційний вісник України*. 2023. № 3. Ст.196.

4. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 50. Ст. 302.

5. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 16. Ст. 93.

6. Про медіа : Закон України від 13.12.2022. ОВУ. 2023. № 3. Ст. 205.

7. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650.

8. Про кінематографію : Закон України від 13.01.1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 22. Ст. 114.

9. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 33. Ст. 345.

10. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 241.

11. Про електронні комунікації : Закон України від 16.12.2020 р. *Офіційний вісник України*. 2021. № 6. Ст. 306.

Основна:

12. Брижко В. М., Фурашев В. М. Інформаційне право та інформаційне законодавство : наук. вид. Харків : Право, 2021. 288 с.

13. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с.

14. Нашинець-Наумова А. Ю. Інформаційне право : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с.

Додаткова:

15. Бачинський Т. В., Радейко Р. І. та ін. Основи ІТ-права : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Бачинського. 3-е вид. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 244 с.

16. Довгань Б., Міхайліна Т. Цифрові права людини четвертого покоління крізь призму трансгуманізму. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 1. С. 171-175.

17. Полотнянко О. Захист права на доступ до інформації – виклики сьогодення. 27.03.2020 р. URL : <https://www.hsa.org.ua/blog/zahyst-prava-na-dostup-do-informatsiyi-vyklyky-sogodennya/>
18. Гайван П. Д., Гайван О. П. Право на екологічну інформацію як основа гарантування безпечної життєдіяльності людини. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2020. № 1. С. 28-32.
19. Грохольський В. Л. Актуальні питання правового регулювання інформаційних відносин в Україні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2020. № 3. С. 141-145.
20. Ковальський В. С. Порядок доступу до публічної інформації. Законодавство. Судова практика. Коментар. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 352 с.
21. Колодін Д. О., Байталюк Д. Р. Щодо питання цивільно-правової відповідальності за шкоду, завдану роботизованими механізмами зі штучним інтелектом (роботами). *Часопис цивілістики*. 2019. Вип. 33. С. 87-91.
22. Кошелева К. О. Проблема надання правосуб'єктності штучному інтелекту. *Юридичний бюлетень*. 2019. Вип. 11. Ч. 1. С. 60-66.
23. Нашинець-Наумова А. Ю. Інформаційне право : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с.
24. Ярема О. Г. Інформаційні правовідносини як окремий вид суспільних відносин. *Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні* : матеріали наук.-практ. конф. (06 груд. 2019 р.). Львів : ЛьвДУВС, 2019. С. 154-157.
25. Cleveland. The knowledge executive. Leadership in an information society. New York : Truman Telley books, 1989.
26. J. Wyporska-Frankiewicz; E. Jarzęcka-Siwik, A. Piskorz-Ryń, Dostęp do informacji publicznej na wniosek w praktyce jednostek samorządu terytorialnego. Warszawa 2019. 336 s.

Інформаційні ресурси:

- Офіційний сайт Президента України. URL : <http://www.president.gov.ua/>.
- Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
- Офіційний сайт Урядового порталу. URL : <http://www.kmu.gov.ua/>.
- Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL : <http://www.me.gov.ua/>
- Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
- Офіційний сайт Журналу «Урядовий кур'єр». URL : <http://www.ukurier.gov.ua/>.
- Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
- Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. URL : <http://www.lsl.lviv.ua/>.

